

Sosial plan

Bolga oppvekstsenter-Barnehage

RAUS OG
KRAFT

Innhold

1.0 Forord

2.0 Innledning

3.0 Barnehagens mandat

4.0 Lovhjemmel

5.0 Begrepsavklaring

- Sosial kompetanse
- Empati
- Samarbeid
- Selvhevdelse
- Selvkontroll
- Å vise ansvar
- Sosial kompetanse
- Prososial atferd

6.0 Fagområdene

7. 0 Mobbing i barnehagen

8. 0 Sosiale ferdigheter

1.0 Forord

Forord til plan for sosialt arbeid

Planen er laget for sosial kompetanse i barnehagen. Planen skal gjennomgås og revideres ved oppstart av hvert barnehageår samt drøftes i SU. Planen skal ivareta helhet og sammenheng i lærings- og utviklingsarbeidet i Meløy kommune, Bolga oppvekstsenter, barnehage.

Planen har gjennomgående fokusområder med både kommunale og lokale satsingsområder.

Planen er et styringsdokument over barnehagens satsingsområder for barnehageåret 2018-2019.

Kjære foreldre!

Vi på Bolga oppvekstsenter ønsker velkommen til et nytt barnehageår, og ønsker alle foreldre velkommen til et godt samarbeid. Vi utfordrer både oss selv og dere som foreldre til et konstruktivt og fruktbart samarbeid til barnas og fellesskapets beste. Samarbeid mellom hjem og barnehage kan foregå på flere forskjellige nivå.

- Samarbeid om det enkelte barn
- Samarbeid om barnehagen
- Samarbeid om oppvekstmiljø

Barnehagen vil legge vekt på å informere best mulig om det som foregår i barnehagen gjennom barnehagens virksomhetsplan.

Vi har et ønske om at foreldrene er aktive deltakere i barnehagen. En god barnehage betinger at alle trives. Dette tar vi på alvor hele tiden.

Bolga

Wenche Jonassen

Rektor

2.0 Innledning:

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og med voksne. Den gjenspeiles i barns evne til å ta initiativ og til å opprettholde vennskap. Forståelse for sosiale forhold og prosesser og mestring av sosiale ferdigheter krever erfaring med og deltakelse i fellesskapet.

Sosial kompetanse utvikles kontinuerlig gjennom handlinger og opplevelser. Dette skjer i alle situasjoner i løpet av dagen. Alle barn må få varierte samspillserfaringer. Barnehagens hverdag bør være preget av gode følelsesmessige opplevelser. Glede, humor og estetiske opplevelser må være kjennetegn ved barns tilværelse i barnehagen.

I omsorg, lek og læring vil barns sosiale kompetanse både bli uttrykt og bekreftet ved at de viser evne til å leve seg inn i andres situasjon og viser medfølelse. Barn kan tidlig vise at de bryr seg om hverandre, løser konflikter og tar andres perspektiv. De kan ta hensyn og vise omsorg. Dette skjer både gjennom kroppslige og språklige handlinger. De må få trening i å medvirke til positive former for samhandling. Opplevelser av egenverd og mestring, lek med jevnaldrende og tilhørighet i et positivt fellesskap skal prege barnehagen.

3.0 Barnehagens mandat:

Barnehagen skal bidra til at barn utvikler trygghet på og stolthet over egen tilhørighet og respekt for andres kulturelle verdier og ytringer. Barn blir utfordret gjennom samhandling til å kunne mestre balansen mellom selvheldelse og å se andres behov. Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing. Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging på dette området.

Barnehagen skal arbeide kontinuerlig med å støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppens sosiale ferdigheter. Personalet er rollemodeller og bidrar gjennom egen væremåte til barns læring av sosiale ferdigheter. Et aktivt og tydelig personale er nødvendig for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø. Anerkjennende og støttende relasjoner er et grunnlag for utvikling av sosial kompetanse.

Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Alle barn i barnehagen, uansett alder, kjønn, etnisk bakgrunn og funksjonsnivå, må få likeverdige muligheter til å delta i meningsfylte aktiviteter i et fellesskap med jevnaldrende. Danning i barnehagen har som mål at barn skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og egen personlige og kulturelle identitet.

4.0 Lovhjemmel:

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 4. ledd)

5.0 Begrepsavklaring:

Sosial kompetanse: er de kunnskaper, ferdigheter, holdninger og den motivasjon mennesker trenger for å mestre de miljøene de oppholder seg i, eller trolig kommer til å ta kontakt med, samtidig som de trives og kan opprettholde et positivt selvilde. (Definisjon av Garbarions)

Empati: kunne se ting fra andres synsvinkel. Sette seg inn i hvordan andre har det.

Samarbeid: følge regler og beskjeder, hjelpe- og dele med andre.

Selvhevdelse: Å være selvhevdende er å markere (stå åpent ved) sine interesser og rettigheter på en ærlig og direkte måte. Ta kontakt med andre, gi uttrykk for egne meninger, tilegne seg informasjon.

Selvkontroll: kontroll på egne følelser knyttet til konfliktsituasjoner.

Å vise ansvar: vise respekt og for andre, ta ansvar for seg selv.

Sosial kompetanse: er individets evne til samspill med andre i ulike situasjoner.

Prososial atferd: betegnelse på sosial atferd som er positiv, konstruktiv og hjelpende.

6.0 FAGOMRÅDER

Empati og rolletaking

- Skille mellom egne og andres følelser.
- Bruke ordene glede, tristhet, sinne og redsel for å beskrive følelser hos seg selv.
- Trøste når andre er lei seg.
- Forteller hva det selv har gjort i en konflikt, og
Vise forståelse for hva dette har betydd for det andre barnet.
- Lytte til hva andre barn forteller i lek og konflikt.
- Spørre om det er lov å være med i lek.
- Invitere andre med i lek/ gjør plass for andre i lek.
- Ta hensyn til andre i lek.
- Finne alternative løsninger, f. eks finner nye roller i lek.

Prososial atferd (respekt)

- Vise omtenkksomhet overfor andre.
- Forøke og gjøre noe slik at andre har det bra.
- Gi bort å dele med andre.
- Ta med andre på ting de gjør.
- Si at andre er flinke, eller andre hyggelige ting.
- Invitere andre inn i lek/gjør plass for andre inn i lek.

Selvkontroll

- Vente på tur
- Viser tegn til å kompromisse i konfliktsituasjon
- Viser tegn til å mestre egen aggresjon/frustrasjon
- Unngå unødvendig argumentering og krangling med andre
- Jenke seg, gi seg, innordne seg og innrømme egne feil

Selvhevdelse

- Komme inn i lek på en passende måte
- Be om hjelp
- Hilse
- Ta ordet
- Engasjere seg i prat med andre
- Gi uttrykk for egne meninger
- Stå imot gruppepress
- Rette andres oppmerksomhet mot seg selv på en positiv måte
- Ta initiativ til sosial kontakt på en passende måte

Lek, glede og humor

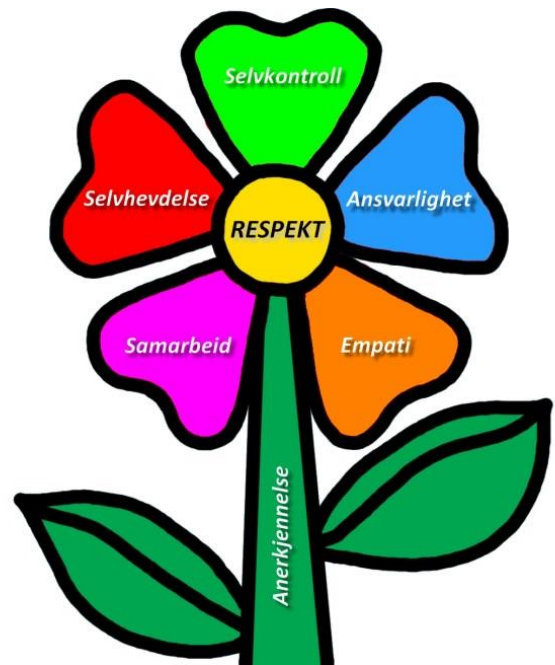
- Bli så opptatt av lek sammen med andre at det protesterer ved avslutning
- Vite forskjell mellom lek og virkelighet
- Kunne identifisere temaer i lek
- Bidra med temaer og roller i lek
- Være barnslig og spontan
- Le hver dag
- Ta initiativ til spøk
- Bli opptatt av å utforske
- Delta i aktiviteter med glimt i øyet
- Rose seg selv
- Rose andre

Samarbeid

- Hjelp til med rydding
- Hjelp til med å dekke bordet
- Følge voksnes beskjeder og instruksjoner
- Følge med når andre snakker
- Akseptere hjelp
- Oppmuntre og støtte andre
- Vise omtenksomhet overfor andre
- Forstå og følge lekeregler
- Gjøre det lett for andre å komme inn i lek
- Bidra med temaer og roller til lek
- Ta imot forslag
- Holde fast i egen aktivitet til tross for forstyrrelser
- Be andre på en hyggelig måte om å slutte

Ansvarlighet

- Vite forskjell på mitt og ditt
- Spørre om lov før det tar en annens leke
- Si ifra om urett til voksne
- Be om hjelp
- Holde avtaler med voksne
- Inkludere andre i lek
- Begynne å jobbe selvstendig etter å ha fått en beskjed
- Hilse
- Gi uttrykk for egne meninger
- Stå imot gruppepress
- Viser tegn til å kunne ta et personlig ansvar

7.0 MOBBING I BARNEHAGEN

Nasse Nøff og Ole Brumm satt i gresset og tegnet. Hvordan staves "venn"? spurte Nasse. Jeg trenger ikke stave det.. jeg føler det, svarte Brumm

Hva er mobbing blant små barn?

Mobbing i barnehagen kan skje på mange måter. Det kan være handlinger fra voksne eller andre barn som gjør at barnet ikke føler at det hører til eller er viktig for fellesskapet.

Det kan være at barnet blir holdt utenfor leken og samtalen, eller aldri får leie eller sitte ved siden av noen.

Små barn kan dytte, bite og slå. Dette er en del av utviklingen til barn, og er ikke nødvendigvis mobbing. Men dersom barnet ditt gang på gang blir plaget eller erta, bør du ta opp dette med barnehagen.

Hva kan du se etter?

Det er ikke alltid barna forteller om det som skjer i barnehagen. Spørsmål du kan stille deg:

- Viser barnet glede over å være i barnehagen?
- Hva forteller barnet hjemme om barnehagen?
- Virker det som om barnet ditt har venner i barnehagen?
- Virker det som om barnet ditt kjenner seg trygg i barnehagen?
- Forteller barnet om lek og morsomme opplevelser?

Ta kontakt med barnehagen

Det er viktig at du melder fra til barnehagen dersom du oppdager at ditt eller andre sitt barn blir mobba eller av andre grunner ikke har det bra i barnehagen.

- Ta kontakt med pedagogisk leder eller styrer og fortell om bekymringene dine.
- Det kan være lurt å be om et møte, der dere sammen kan lage en plan om hva barnehagen og dere som foreldre skal gjøre for at barnet skal trives.
- Du kan be barnehagen fortelle om hvordan de jobber med å forebygge og stoppe mobbing. Du kan også høre om barnehagen har en plan for arbeidet.

Hva om barnehagen ikke tar bekymringene på alvor?

Dersom du opplever at barnehagen ikke tar bekymringene dine på alvor, kan du ta kontakt med kommunen. Er det en privat barnehage, tar du kontakt med eieren av barnehagen, eventuelt med kommunen dersom ikke eieren lytter. Det finnes ingen formell framgangsmåte, men her er noen forslag til hva du kan gjøre:

- Be om et møte for å høre om hvordan de kan hjelpe deg. Både kommunen/barnehageeieren og ledelsen i barnehagen bør være til stede. Det er òg mulig for deg å ta med andre i dette møtet.
- Foreslå at det blir laga en skriftlig plan på hva som må gjøres. Denne planen kan inneholde mål, tiltak og en oversikt over hvem som skal gjøre hva.
- Avtal et oppfølgingsmøte.

Barns rettigheter i barnehagen:(Det står i **FNs barnekonvensjon**)

- Barnehagen skal være et trygt sted og medvirke til at barn trives og får venner.
- Barna skal ha et trygt barnehagemiljø. De skal ha vern mot alle former for fysisk eller psykisk vold. Mobbing og trakassering blir beregnet som vold.
- Barna har rett til omsorg.
- Barna som blir holdt utenfor leken, skal få spesiell oppfølging fra barnehagen. Det samme skal barn som holder andre utenfor leken.
- Barna skal møtes med tillit og respekt.
- Barna skal ha voksne rundt seg som er gode rollemodeller.
- Barna har rett til å bli hørt i alt som handler om dem. Deres meninger skal vektlegges i samsvar med deres alder og modenhet.

8.0 Sosiale ferdigheter

Barn er sosiale helt fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre både gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass. Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med den sosiale kompetansen deres. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhverdelse og selvkontroll. Hvilke ferdigheter som er aktuelle, vil avhenge av situasjonen og sammenhengen. I relasjonene til voksne og barn i barnehagen videreutvikler barnet den sosiale kompetansen som det trenger i relasjoner til andre mennesker generelt.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Holdninger:	Kunnskaper:	Ferdigheter:
– Få oppleve gleden ved å ta initiativ til å opprettholde vennskap – Få oppleve gleden ved å se seg selv som en person som mestrer og kan noe – Få oppleve glede og stolthet ved egen tilhørighet og respekt for andre – Få positive holdninger til å lytte – Få en positiv holdning til å utføre handlinger som er til hjelp og nytte for andre – Føle glede ved å vise omtanke for andre – Oppleve gleden ved å tilgi – Oppleve gleden ved felles Aktivitet	– Få kjennskap til andres roller, intensjoner, tanker og motiver og hvordan egne handlinger virker inn på andre – Forstå hvorfor det er viktig å støtte, oppmuntre og være hyggelig mot andre – Forstå at andre kan ønske noe som går på tvers av egne ønsker – Få kunnskap ift å ta sosial kontakt på en passende måte – Få kunnskap om hvordan man kan få oppmerksomhet fra andre på en passende måte – Få kunnskap om egne rettigheter og bli bevisst egne meninger, ønsker og behov	– Få utvikle selvstendighet og trygghet ift seg selv som individ med sin egen personlige og kulturelle identitet – Få samhandle positivt med andre i ulike situasjoner – Få lære å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner – Få trening i å gjenkjenne og være i stand til å sette ord på egne og andres følelser – Lære å ta hensyn til andre – Lære turtaking og å vente på tur – Få trening i å kontrollere egne aggressive og egoistiske impulser

– Oppleve glede ved lek og Humor – Oppleve glede ved egen og andres mestring – Oppleve glede ved å lære og mestre nye ting	– Få forståelse for at det er lov å stå imot press fra andre – Bli bevisst å se balansen mellom egne og andres behov	– Lære å takle frustrasjoner og vedgå egne tabber – Få trening i å akseptere hjelp og å be om hjelp på en passende måte – Vise humoristisk sans og ta initiativ til moro – Lære og skille lek fra annen aktivitet og å handle ut fra krav som stilles til rollen i leken

I barnehagen er viktig at barn

- Får likeverdige muligheter til å delta i meningsfylte aktiviteter
- Får utviklet et godt selvilde og tro på seg selv
- Får erfaringer med å mestre konflikter på en god måte
- Får erfare at alle har noe å bidra med til fellesskapet
- Får erfaringer med verdien med at vi er forskjellige
- Får erfaringer med at de kan noe
- Får kjennskap til glede og humor
- Lærer å glede seg sammen
- Lærer å le sammen med andre og ikke av andre
- Får erfare at det er lov å feile, og at det ikke er farlig
- Får erfaringer med rause voksne
- Blir oppmuntret til å bli selvstendige
- Får opplevelsen av at de er verdifulle

Personalet skal:

- Etablere gode relasjoner Barn-voksen, voksen-voksen og lære barna å bygge gode relasjoner barn-barn
- Være gode rollemodeller for barna
- Være lyttende, tilgjengelige og omsorgsfulle voksne
- Ha fokus på kvalitet i relasjoner
- Ha fokus på et trygt og godt læringsmiljø
- Legge til rette for et godt språkmiljø
- Ha fokus på forutsigbarhet og struktur
- Legge til rette for at barna skal oppleve mestring

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no